

Notat

Dato 19. april 2012

EHP

ESDH-sag: 10318

Side 1 af 9

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Undersøgelse af Dansk Socialrådgiverforenings arbejds miljørepræsentanter 2012

Baggrund

I januar 2012 har Dansk Socialrådgiverforening gennemført en undersøgelse af arbejdsmiljørepræsentanternes antal, valgperiode, vilkår, tilfredshed med DS' service og tilbud samt ønsker til DS' arbejdsmiljøindsats fremover. Resultatet af undersøgelsen fremlægges i denne rapport.

Resumé

- DS har over 200 arbejdsmiljørepræsentanter, og antallet er støt stigende.
- Arbejdsmiljørepræsentanternes valgperiode er steget de senere år, og er nu på godt 2 år.
- Hovedparten af arbejdsmiljørepræsentanterne er ansat i kommunerne, og godt halvdelen af dem repræsenterer mellem 25 og 100 medarbejdere.
- Over halvdelen af arbejdsmiljørepræsentanterne bruger 1-2 timer om ugen på hvervet, og næsten 30 procent bruger mere end 3 timer om ugen.
- Over 60 procent får løntillæg for funktionen.
- Arbejdsmiljørepræsentanterne peger især på manglende tid og dårlig økonomi samt manglende viden om arbejdsmiljø, som barrierer for at udvikle arbejdsmiljøet.
- Halvdelen af arbejdsmiljørepræsentanterne i undersøgelsen har deltaget i en introduktionssamtale med DS-konsulenten, og de allerfleste er tilfredse eller meget tilfredse med introduktionssamtalen.
- De allerfleste vil gerne deltage i DS' temadage for arbejdsmiljørepræsentanter, og der foreslås mange forskellige emner hertil.
- En tredjedel af arbejdsmiljørepræsentanterne har henvendt sig til DS med arbejdsmiljøspørgsmål det seneste år, og næsten samtlige er tilfredse eller meget tilfredse med den service de har fået.
- Der er stort set ingen, der er utilfredse med DS' servicetilbud på arbejdsmiljøområdet. Men der er ganske mange, der ikke kender til eller har erfaring med DS' tilbud.
- Samarbejdet med tillidsrepræsentanten ser ud til at kunne være bedre.
- En del af arbejdsmiljørepræsentanterne peger på netværk, coaching/supervision som et område, hvor DS kunne gøre mere.
- Desuden peger de på, at DS burde arbejde mere med konsekvenserne af nedskæringer i kommunerne.

Beskrivelse af Dansk Socialrådgiverforenings arbejdsmiljørepræsentanter

Der er pr. 1. januar 2012 221 arbejdsmiljørepræsentanter organiseret i Dansk Socialrådgiverforening.

Generelle data om arbejdsmiljørepræsentanterne pr. 3. januar 2012		
DS-regioner		
Nord	92	41%
Syd	63	29%
Øst	66	30%
OK-område		
KL	159	72%
RLTN	29	13%
Stat	17	8%
Privat	16	7%
Køn		
Kvinder	172	78%
Mænd	49	22%
Alder		
25-29 år	12	5%
30-39 år	58	26%
40-49 år	56	25%
50-59 år	71	32%
60-69 år	24	11%
I alt	221	100%

I januar 2009 var der 179 arbejdsmiljørepræsentanter. Dermed er der sket en stigning på cirka 23 procent på 3 år. Det tyder på en stadig stigende interesse for at lade sig vælge som arbejdsmiljørepræsentant.

Ifølge Dansk Socialrådgiverforenings medlemssystem er arbejdsmiljørepræsentanterne fordelt således på DS' regioner: 41 procent i region Nord, 29 procent i region Syd og 30 procent i region Øst.

DS' aktive medlemmer pr. 3. januar 2012 udgør 14.34 medlemmer. Fordelt på regioner hører 35 procent af medlemmerne til region Nord, 26 procent hører til region Syd og 38 procent hører til region Øst.

Det betyder, at region Nord og region Syd har flere arbejdsmiljørepræsentanter sammenlignet med region Øst, som har færre arbejdsmiljørepræsentanter.

Tre fjerdedele af arbejdsmiljørepræsentanterne har haft hvervet i tre år eller derunder. En fjerdedel har været arbejdsmiljørepræsentant i mere end 3 år.

Ved undersøgelsen i 2009 var det 86 procent, der havde været arbejdsmiljørepræsentant i tre år eller derunder. Mens 14 procent havde været arbejdsmiljørepræsentant i mere end tre år.

Denne udvikling tyder på, at arbejdsmiljørepræsentanternes levetid (valgperiode) er stigende. Det bakkes op af en analyse af data vedrørende gruppen af arbejdsmiljørepræsentanter i henholdsvis januar 2009 og januar 2012, som viser, at den gennemsnitlige valgperiode i 2009 var på 1,9 år, og i 2012 på 2,1 år.

Beskrivelse af arbejdsmiljørepræsentanterne i undersøgelsen

48 procent af de medvirkende arbejdsmiljørepræsentanter i undersøgelsen kommer fra region Nord. Cirka 28 procent kommer fra region Syd og cirka 22 procent kommer fra region Øst.

Hovedparten er ansat i kommunerne. De fleste er kvinder, og flest befinder sig i aldersgruppen 50-59 år.

Medarbejderne er enten primært socialrådgivere eller en blanding af socialrådgivere og andre faggrupper. 19 procent repræsenterer primært andre faggrupper end socialrådgivere.

Næsten halvdelen af arbejdsmiljørepræsentanterne repræsenterer også medarbejdere, der befinder sig på et andet fysisk/geografisk arbejdssted end de selv.

Godt 40 procent repræsenterer under 25 medarbejdere. 55 procent repræsenterer mellem 25 og 100 medarbejder, og knap 4 procent repræsenterer over 100 medarbejdere.

Arbejdsmiljørepræsentanternes vilkår

Over halvdelen af arbejdsmiljørepræsentanterne bruger i gennemsnit 1-2 timer pr. uge på hvervet. Næsten 30 procent bruger mere end 3 timer pr. uge.

Under halvdelen af arbejdsmiljørepræsentanterne tilfredse med deres tidsmæssige muligheder for varetagelse af hvervet.

Hvor meget tid har du i gennemsnit pr. uge brugt på dit arbejdsmiljørepræsentantarbejde i de seneste fire arbejdsuger?	Antal	Procent
1. Ingen tid	10	12%
2. 1-2 timer pr. uge	50	60%
3. 3-4 timer pr. uge	19	23%
4. 5-6 timer pr. uge	2	2%
5. 7 timer pr. uge eller mere	3	4%
Total	84	100%

Hvor tilfreds er du med dine muligheder for i tilstrækkeligt omfang at blive frigjort fra dine almindelige arbejdsopgaver, så du har tid til at varetage opgaverne som arbejdsmiljørepræsentant?	Antal	Procent
1. Meget tilfreds	8	10%
2. Tilfreds	27	33%
3. Hverken tilfreds eller utilfreds	16	19%
4. Utilfreds	19	23%
5. Meget utilfreds	10	12%
6. Ved ikke	3	4%
	83	100%

63 procent får løntillæg for at være arbejdsmiljørepræsentant. Halvdelen får under 500 kr. pr. måned i tillæg, og den anden halvdel får mellem 500 og 1.000 kr. om måneden i tillæg.

Arbejdsmiljørepræsentanternes uddannelse

80 procent har gennemført den obligatoriske arbejdsmiljøuddannelse, som arbejdsgiveren skal tilbyde. 6 procent har delvist gennemført uddannelsen, mens 6 procent ikke har gennemført uddannelsen.

50 procent har fået tilbudt 1½ dags supplerende efteruddannelse pr. år. 41 procent har ikke fået dette tilbudt, hvilket kan skyldes, at der er mange som er relativt nyvalgte.

Arbejdsmiljøproblemerne

Det fremgår af tabellen herunder at medarbejderne på arbejdsmiljørepræsentanternes arbejdspladser især oplever problemer der relaterer sig til stress, arbejdspladsens dårlige økonomi, IT-systemer, konflikter og dårlig ledelse.

Hvilke arbejdsmiljøproblemer oplever de medarbejdere du repræsenterer for tiden? Giv gerne flere svar	Antal	Procent
1. Stress og arbejdspress	61	26%
2. Vold og trusler	19	8%
3. Konflikter i samarbejdet	27	11%
4. Mobning	1	0%
5. Dårlig ledelse	25	11%
6. Sygefravær	16	7%
7. Borgere der hænger medarbejdere ud på internettet, m.v.	2	1%
8. Burekratiske eller uhensigtsmæssige arbejdsgange	16	7%
9. Arbejdspladsens økonomi forringer den faglige kvalitet i arbejdet	37	16%
10. Problemer med IT-systemer	29	12%
11. Ingen arbejdsmiljøproblemer	4	2%
	237	100%

Barrierer på arbejdspladsen

Arbejdsmiljørepræsentanterne er spurgt til hvilke barrierer der er på arbejdspladsen i forhold til at kunne forbedre arbejdsmiljøet på deres arbejdsplads.

De to barrierer der fylder mest er manglende tid til at løfte opgaverne samt dårlig økonomi til at gennemføre arbejdsmiljøforbedringer. Desuden peges på manglende viden, samt at ledere eller kolleger ikke prioriterer arbejdsmiljø højt nok.

Hvilke barrierer er der på arbejdspladsen for at kunne forbedre arbejdsmiljøet for de medarbejdere du repræsenterer? Giv gerne flere svar.	Antal	Procent
1. Jeg har ikke tid nok til at løfte arbejdsmiljøopgaverne	27	16%
2. Jeg har ikke mulighed for at være i kontakt med alle medarbejdere	16	10%
3. Min viden om arbejdsmiljø er ikke god nok	18	11%
4. Mine handlemuligheder er ikke gode nok	15	9%
5. Min leder prioriterer ikke arbejdsmiljø højt nok	17	10%
6. Tillidsrepræsentanten prioriterer ikke arbejdsmiljø højt nok	1	1%
7. Mine kolleger prioriterer ikke arbejdsmiljø højt nok	16	10%
8. MED-udvalg/Arbejdsmiljøudvalg/SU prioriterer ikke arbejdsmiljø højt nok	6	4%
9. Handleplanen på Arbejdspladsvurderingen (APV) er for ringe	10	6%
10. Der er ikke økonomi til at gennemføre arbejdsmiljøforbedringer	27	16%
11. Andet	13	8%
	166	100%

Introduktionssamtale med DS-konsulent

Halvdelen af arbejdsmiljørepræsentanterne i undersøgelsen har deltaget i en introduktionssamtale med DS-konsulenten, og de allerfleste er tilfredse eller meget tilfredse med introduktionssamtalen.

Hovedparten af de øvrige AMiR er valgt før dette tilbud blev indført i DS, og har derfor ingen mening om dette tilbud.

En af arbejdsmiljørepræsentanterne skriver:

"Godt at møde konsulenten. Gør det nemmere at ringe med spørgsmål og evt. bede om hjælp senere. Mange af orienteringspunkterne falder sammen med arbejdsmiljøuddannelsen, men også nyt. Godt møde synes jeg. Også godt med info om temadage mm. i DS + forventningsafstemning - hvad kan jeg bruge konsulenten til".

Dansk Socialrådgiverforenings AMiR-temadage

De allerfleste arbejdsmiljørepræsentanter vil gerne deltage i DS' AMiR-temadage.

Der er spurgt til hvilke emner der er mest relevante, og her peges primært på emnerne:

- Arbejdspres og stress
- APV og trivselsmålinger
- Udvikling af social kapital (trivsel)
- Vold og trusler

65 procent får uden besvær fri med løn til at deltage i DS' temadage. Ganske mange, dvs. 20 procent, svarer 'ved ikke'. Kun 2 procent svarer, at de ikke kan få fri.

Henvendelser til DS om arbejdsmiljøspørgsmål

Næsten alle er tilfredse med DS' service, når de har henvendt sig til DS med arbejdsmiljøspørgsmål. Det er der 29 procent, der har gjort, mens 71 procent ikke har henvendt sig til DS det seneste år.

92 procent af dem, der henvendte sig er tilfredse med den service de fik fra Dansk Socialrådgiverforening.

Arbejdsmiljørepræsentanterne har henvendt sig om en bred vifte af emner: konkret voldsepisode, anmeldelse af arbejdsplads til Arbejdstilsynet, vejledning om sagstal, samarbejde med TR, vilkår som AMiR, osv.

Tilfredshed med DS' arbejdsmiljøindsatsområder

I undersøgelsen spørges desuden uddybende til de enkelte arbejdsmiljøindsatsområder:

- 62 procent er tilfreds med mailnyheder om arbejdsmiljø.
- 54 procent er tilfreds med hjemmesiden om arbejdsmiljø.
- 52 procent er tilfreds med konsulentbistand fra DS.
- 45 procent er tilfreds med pjecer om arbejdsmiljø.
- 40 procent er tilfreds med tilbud om arbejdsmiljøtelefonrådgivning.
- 26 procent er tilfreds med tilbud om krisehjælp.
- 17 procent er tilfreds med arbejdsskadesagsbehandling.

Det skal pointeres, at der på alle områderne er der stort set ingen der svarer at de er utilfredse. Der er gennemgående omkring 15 procent der svarer 'hverken tilfreds eller utilfreds', ligesom der ved alle områderne er mange der svarer 'ved ikke'.

Der er således ikke tale om utilfredse arbejdsmiljørepræsentanter, men der er ganske mange, der ikke kender til eller har erfaring med en række af DS' tilbud.

Samarbejdet med tillidsrepræsentanten

Arbejdsmiljørepræsentanterne er spurgt til hvordan de er tilfredse med deres samarbejde med arbejdspladsens tillidsrepræsentanter.

68 procent er tilfredse, 21 procent svarer hverken-eller. 4 procent er utilfredse og 8 procent svarer ved ikke.

Resultatet er ikke helt tilfredsstillende.

Hvor tilfreds er du med dit samarbejde med arbejdspladsens tillidsrepræsentant(er)?	Antal	Procent
1. Meget tilfreds	24	30%
2. Tilfreds	30	38%
3. Hverken tilfreds eller utilfreds	17	21%
4. Utilfreds	2	3%
5. Meget utilfreds	1	1%
6. Ved ikke	6	8%
	80	100%

Ønsker til nye former for service

I undersøgelsen spørges til om arbejdsmiljørepræsentanterne har forslag til nye former for service eller tilbud til dem selv. I spørgsmålet foreslås netværksmøder, nyhedsbrev, coaching, temadage sammen med TR eller ledere.

Af de 37 arbejdsmiljørepræsentanter, som svarer på spørgsmålet, peger 15 arbejdsmiljørepræsentanter på netværksmøder i forskellige versioner. Nogle ønsker sig netværk med andre arbejdsmiljørepræsentanter eller tillidsvalgte på arbejdspladsen, andre ønsker sig netværk med arbejdsmiljørepræsentanter fra andre arbejdspladser, og atter andre ønsker sig netværk med nogle der kommer fra arbejdspladser, der ligner dem selv, f.eks. privatansatte.

Der er 7 svar der handler om forslag til temadage, men der ingen fælles tendens i svarene.

Der er 6 svar der nævner coaching eller supervision i forskellige former.

Der er 5 svar omhandlende nyhedsbrev, hvoraf nogen peger på tilfredshed eller forbedringsforslag af region Nord's allerede eksisterende nyhedsbrev til TR og AMiR.

Der er 1 arbejdsmiljørepræsentant der foreslår at DS laver et værktøj, der kan vise at dårligt arbejdsmiljø er dyrt.

Endelig er der 4-5 svar, der peger på at de er tilfredse med servicen som den er nu, og ikke har brug for mere.

Ønsker til DS' prioritering

Arbejdsmiljørepræsentanterne bliver spurgt til om de har forslag til arbejdsmiljøemner som DS skal prioritere at arbejde med.

Her er nedskæringer i kommunerne et samlende tema. Der foreslås emner vedr. håndtering af det psykiske arbejdsmiljø i en tid med besparelser og afskedigelser, arbejdsmængden, dårlige faglige løsninger, IT-systemer, sagstal, stress, centralisering kombineret med specialisering og bureaukratisering.

Flere nævner social kapital som et relevant emne.

Enkelte nævner sundhedsfremme, storrumskontorer, dårlig ledelse, ulykkesanalyser og APV.

Metode

Undersøgelsen er dels foretaget ved hjælp af udtræk fra Dansk Socialrådgiverforenings medlemssystem.

Desuden er der foretaget en internetbaseret spørgeskemaundersøgelse. Denne undersøgelse er sendt til alle 221 registrerede arbejdsmiljørepræsentanter organiseret i Dansk Socialrådgiverforening. 91 har påbegyndt skemaet og 84 personer har afsluttet skemaet. Det er en svarprocent på 38 procent.

Ifølge Dansk Socialrådgiverforenings medlemssystem er arbejdsmiljørepræsentanterne fordelt således på DS' regioner: 41 procent i region Nord, 29 procent i region Syd og 30 procent i region Øst.

I spørgeskemaundersøgelsen er arbejdsmiljørepræsentanterne fordelt således på DS' regioner: 48 procent i region Nord, 28 procent i region Syd og 22 procent i region Øst. Der er således en overrepræsentation af arbejdsmiljørepræsentanter fra region Nord i undersøgelsen, og en underrepræsentation af arbejdsmiljørepræsentanter fra region øst.

Dansk Socialrådgiverforenings medlemssystem viser følgende fordeling på ansættelsesområder: 72 procent af arbejdsmiljørepræsentanterne er ansat i en kommune, 13 procent er ansat i regioner, 8 procent er ansat i staten, og 7 procent er privatansatte.

Deltagerne i spørgeskemaundersøgelsen viser følgende fordeling af ansættelsesområder:

75 procent af arbejdsmiljørepræsentanterne er ansat i en kommune 9 procent er ansat i regioner, 5 procent er ansat i staten, og 11 procent er privatansatte.

Det vil sige, at spørgeskemaundersøgelsens fordeling af arbejdsmiljørepræsentanter på overenskomstområder i det store hele stemmer overens med medlemssystemets registrering, og at undersøgelsen dermed vurderes som repræsentativ.

Det skal dog pointeres, at DS' medlemssystem ikke nødvendigvis registrerer alle arbejdsmiljørepræsentanter, idet ikke alle arbejdsmiljørepræsentanter kontakter Dansk Socialrådgiverforening når de er blevet valgt. Det samme gælder når arbejdsmiljørepræsentanten ophører. Også her er der en del arbejdsmiljørepræsentanter, der glemmer at meddele dette til DS. Der skal altså påregnes en vis usikkerhed i registreringen. Usikkerheden gælder således både antallet af arbejdsmiljørepræsentanter og varigheden af deres valgperiode.